

Dosarul nr. 2r-359/22
2-21146664-01-2r-06072022

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (Jud. S. Dubceac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Jud. S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

ÎNCHEIERE

27 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Grigore Ghițiu, reprezentat de avocatul Aliona Timošenco,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Ghițiu împotriva lui Grigore Ghițiu cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie,

împotriva încheierii din 31 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului declarat de Grigore Ghițiu și a fost restituită cererea de apel din 11 ianuarie 2022 declarată de Grigore Ghițiu, ca fiind tardivă,

constată:

La 04 octombrie 2021, Lilia Ghițiu a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Grigore Ghițiu, cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie.

Prin hotărârea din 06 decembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, acțiunea a fost admisă. Au determinate cotele-părți ideale din bunul imobil terenul cu nr. cadastral 7411304.162 și casa de locuit cu nr. cadastral 7411304.1162.01 amplasate în r-nul Sîngerei, com. Alexandreni, s. Alexandreni, pentru Ghițiu Lilia și Ghițiu Grigore cite $\frac{1}{2}$ cotă-parte fiecaruia. A fost partajat terenul cu nr. cadastral 7411304.162, cu suprafața de 0,0879 ha și casa de locuit cu nr. cadastral 7411304.162.01, cu suprafața de 79,6 m.p. amplasate în r-nul Sîngerei, com. Alexandreni, s. Alexandreni, prin atribuirea acestora în proprietate personală a Liliei Ghițiu, cu achitarea unei sulte bănești în mărime de 129 000 lei ceea ce constituie $\frac{1}{2}$ din valoarea de piață a acestora, din contul Liliei Ghițiu în beneficiul lui Grigore Ghițiu. A fost încetat dreptul de proprietate a lui Grigore Ghițiu asupra terenul cu nr. cadastral 7411304.162 și casei de locuit cu nr. cadastral 7411304.162.01 amplasate în r-nul Sîngerei, com. Alexandreni, s. Alexandreni. Au fost încasate de la Grigore

Ghițiu în beneficiul Liliesi Ghițiu cheltuielile de judecată în mărime de 6 697,50 lei cât și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 8 000 lei. A fost încasat de la Grigore Ghițiu în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3 870 lei. A fost încasat de la Lilia Ghițiu în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3 670 lei.

La 11 ianuarie 2022, Gheorghe Ghițiu a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 06 decembrie 2021 a Judecătoriai Bălți, sediul Central, solicitând admiterea apelului și casarea integrală hotărârii primei instanțe.

Totodată a solicitat repunerea în termenul legal de declarare a apelului.

Prin încheierea din 31 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului declarat de Grigore Ghițiu. A fost restituită cererea de apel din 11 ianuarie 2022, declarată de Grigore Ghițiu împotriva hotărârii din 06 decembrie 2021 a Judecătoriai Bălți, sediul Central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

La 24 iunie 2022, Gheorghe Ghițiu, reprezentat de avocatul Aliona Timošenco a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând repunerea în termen a recursului, admiterea acesteia, casarea încheierii din 31 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului reprezentantul recurentului a indicat că, prezentarea lui Grigore Ghițiu la examenul medical la data de 13 decembrie 2021 și 30 decembrie 2021 nu indică asupra faptului că ultimul a avut posibilitate să depună cererea de apel în termen.

A menționat că, într-adevăr Grigore Ghițiu s-a prezentat la medicul de familie pentru examinare, în s. Alexăndreni, însă aceste acțiuni erau necesare pentru numirea tratamentului și a controlului acestuia. Însă, pentru aceste vizite el a fost nevoit să se adreseze după ajutor și însoțire către rude, deoarece starea sa de sănătate la acel moment nu îi permitea libera deplasare chiar și în perimetrul localității în care acesta domiciliază.

Reprezentantul recurentului a comunicat că, adresarea la un avocat pentru acordarea asistenței juridice presupunea o deplasare cel puțin până în or. Sîngerei sau or. Bălți, deoarece în s. Alexăndreni nu sunt birouri de avocați, ceea ce în cadrul efectuării tratamentului pentru Grigore Ghițiu era imposibil.

A precizat că, ce ține de posibilitatea deplasării la oficiul poștal în scopul expedierii cererii de apel, pentru aceasta era necesar ca aceasta să fie întocmită, ceea ce la acel moment era imposibil de efectuat, ținând cont de starea fizică a recurentului, precum și de insuficiența cunoștințelor acestuia în domeniul dreptului.

Consideră că, cauzele omiterii termenului legal pentru înaintarea cererii de apel de către recurent sunt motivate, și respectiv cererea corespunde prevederilor art. 116 Cod de procedură civilă.

Reprezentantul recurentului a susținut că, instanța de apel, la examinarea cererii de repunere în termen a apelului a apreciat în mod arbitrar și eronat probele, fără a lua în considerația argumentele invocate de către recurent.

În susținerea cererii de repunere în termen a recursului a invocat că, la data de 13 iunie 2022 a expediat în adresa Curții Supreme de Justiție cererea de recurs asupra încheierii din 31 mai 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat, iar la data de 22 iunie 2022 a recepționat cererea de recurs expediată, fiind însoțită de un răspuns precum că urmează a fi depus la Curtea de Apel Bălți.

Prin notificarea din 06 iulie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului, înștiințându-i despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 139).

Referințe nu au fost depuse.

Studiind materiale cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea de repunere în termen a recursului și de a restitui recursul ca fiind depus în afara termenului legal.

Conform art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că prin hotărârea din 06 decembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, acțiunea depusă de către Lilia Ghițiu a fost admisă.

La 11 ianuarie 2022, Gheorghe Ghițiu a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 06 decembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, solicitând admiterea apelului și casarea integrală hotărârii primei instanțe. Totodată a solicitat repunerea în termenul legal de declarare a apelului.

Ca urmare, prin încheierea din 31 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului declarat de Grigore Ghițiu. A fost restituită cererea de apel din 11 ianuarie 2022, declarată de Grigore Ghițiu împotriva hotărârii din 06 decembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul reține că termenul de declarare a recursului este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac.

Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are ca scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice.

Decăderea din dreptul de acces la jurisdicția Curții Supreme de Justiție constituie de asemenea un factor de securitate juridică, conținută în regula de 15 zile, care curge de la data comunicării încheierii (contestate) recurentului și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Materialele cauzei atestă că încheierea prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului declarat de către Grigore Ghițiu și a fost restituită cererea de apel, a fost pronunțată la data de 31 mai 2022, iar încheierea motivată a fost expediată în adresa participanților la proces prin poșta electronică la data de 06 iunie 2022, atât avocatului Violina Munteanu cât și avocatului Aliona Timošenco (f.d. 128), iar la data de 07 iunie 2022 a fost expediată prin intermediul oficiului poștal (f.d. 129), de către recurent fiind recepționată contrasemnătură la data de 14 iunie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat. (f.d. 131)

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (1) și alin. (4) Cod de procedură civilă, în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat. Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Potrivit art. 81 alin. (1) Cod de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărîrea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amîna sau eşalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărîrii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

La materialele dosarului este anexat mandatul avocatului Aliona Timošenco, cu seria MA nr. nr. 1775346 prin care se confirmă că a fost împuternicită de către Grigore Ghițiu să acorde asistență juridică în prezenta cauză. (f.d. 121)

Astfel, se constată că, potrivit extrasului poștei electronice a instanței de apel (f.d. 128), copia încheierii contestate a fost expediată pe adresa electronică a avocatului Alion Timošenco, timoshenkoaliona@mail.ru, care este indicată în

mandatul de reprezentare, la data de 06 iunie 2022, iar careva erori tehnice nu au fost semnalate.

Respectiv, la caz, termenul de declarare a recursului a început să curgă din data de 07 iunie 2022, ziua imediat următoare recepționării copiei încheierii contestate de către reprezentantul recurentului și a expirat la data de 21 iunie 2022.

Astfel, instanța de recurs constată că recursul împotriva încheierii din 31 mai 2022 a Curții de Apel Bălți a fost declarat cu omiterea termenului.

În continuare, potrivit art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective, etc.).

Prin prisma prevederilor citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a depune recursul în termen.

La caz, recurentul Grigore Ghițiu, reprezentat de avocatul Aliona Timoșenco a solicitat repunerea în termen a recursului.

În susținerea acestei cerințe, reprezentantul recurentului a indicat că, la data de 13 iunie 2022 a expediat în adresa Curții Supreme de Justiție cererea de recurs asupra încheierii din 31 mai 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat, iar la data de 22 iunie 2022 a recepționat cererea de recurs expediată, fiind însoțită de un răspuns precum că urmează a fi depus la Curtea de Apel Bălți.

Nu poate fi reținut ca întemeiat argumentul invocat de către reprezentantul recurentului Grigore Ghițiu, avocatul Aliona Timoșenco în cererea de recurs precum că termenul a fost omis din motive obiective, deoarece recursul nu a fost expediat prin cancelaria Curții de Apel Bălți, dar direct la Curtea Supremă de Justiție, or, potrivit art. 426 alin. (2) Cod de procedură civilă, recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

Astfel, nu au fost prezentate probe incontestabile ce ar indica aflarea într-o veritabilă imposibilitate de a efectua actul de procedură în termenul legal. Or, conform dispozițiilor art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Prin urmare, reprezentantul recurentului Grigore Ghițiu, avocatul Aliona Timoșenco, recepționând încă la data de 06 iunie 2022 încheierea din 31 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, trebuia să depună diligență și să întreprindă toate măsurile necesare pentru a efectua actul de procedură în interiorul termenului legal prevăzut la art. 425 CPC.

Astfel, ținând cont de faptul că prezentul recurs a fost declarat la 24 iunie 2022, cu încălcarea evidentă a termenului legal prevăzută la art. 425 din Codul de procedură civilă, fără indicarea în sensul art. 116 din Codul de procedură civilă a vreunui motiv justificativ de repunere în termen a recursului și în lipsa probelor concludente în vederea argumentării omiterii termenului legal, Colegiul civil, comercial și de

contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de repunere în termen a recursului este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, cu restituirea recursului ca fiind depus în afara termenului legal.

Colegiul reține că respectarea de către părți a termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 425 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respingerea cererea de repunere în termen a recursului și de a restitui recursul declarat de către Grigore Ghițiu, reprezentat de avocatul Aliona Timoșenco ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea depusă de Grigore Ghițiu, reprezentat de avocatul Aliona Timoșenco privind repunerea în termenul de declarare a recursului.

Se restituie recursul declarat de Grigore Ghițiu, reprezentat de avocatul Aliona Timoșenco împotriva încheierii din 31 mai 2022 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Ghițiu împotriva lui Grigore Ghițiu cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie, ca fiind depus în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic